

Veiligheidsregio's dtv Veiligheidsberaad

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen
afdeling Ketensturing

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

nota

Voorbereiding op komst grote groepen Oekraïense
vluchtelingen naar Nederland - 8 maart 2022

Datum
8 maart 2022

Ons kenmerk
3897474

1. Aanleiding

Op 4 maart jl. is in het Veiligheidsberaad gesproken over de oorlog in Oekraïne en de te verwachten aantallen vluchtelingen die als gevolg daarvan naar Nederland zullen komen. Het kabinet heeft vastgesteld dat de situatie in Oekraïne en de daaruit voortkomende vragen rondom opvang onweerlegbaar als crisis beschouwd moeten worden.

Tijdens het overleg van 4 maart jl. is een aantal vragen naar voren gekomen ten aanzien van het beroep dat vanuit het kabinet op de veiligheidsregio's wordt gedaan. Deze nota gaat in op de twee verscheidene opdrachten, in afwachting van en onder voorbehoud van de juridische titel die wordt voorbereid, die voortkomen uit de verwachte crisissituatie aan de veiligheidsregio's en dient als bespreekstuk voor het Veiligheidsberaad van 7 maart a.s.

Deze opdrachten onder voorbehoud zien enerzijds op de coördinatie van het realiseren en exploiteren van opvangplekken specifiek gericht op vluchtelingen uit Oekraïne door veiligheidsregio's en gemeenten en anderzijds - strikt gescheiden van de opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne - het coördineren van de zoektocht naar opvangplekken voor overige asielzoekers die door het COA worden gerealiseerd en geëxploiteerd.

Vooropgesteld wil het kabinet grote waardering uitspreken voor alle gemeenten en veiligheidsregio's die samen met (lokale) partners en vrijwilligers al in actie zijn gekomen om opvanglocaties te realiseren voor vluchtelingen uit Oekraïne. Het opvangen van vluchtelingen uit Oekraïne is een belangrijke opgave waar in het gehele land gezamenlijk aan moet worden gewerkt. Bij de invulling van deze opgave zullen meer vraagstukken naar voren komen, zoals huisvesting, werk en inkomen. Het Rijk bereidt zich derhalve voor op bredere inzet en ondersteuning ten aanzien van dit onderwerp en wil hierover binnenkort in overleg met medeoverheden.

2. Stand van zaken en gefaseerde aanpak

Op dit moment zijn er ongeveer 750 Oekraïense vluchtelingen die worden opgevangen in gemeentelijke opvangvoorzieningen op verschillende locaties in het land zoals in Amsterdam, Zaanstreek-Waterland, regio Groningen, Harskamp,

Haaglanden, Eindhoven en Gorinchem¹. In andere gemeenten wordt gewerkt aan het opzetten van dergelijke opvanglocaties. In deze eerste fase van de komst van vluchtelingen uit Oekraïne naar Nederland lijkt dit voor nu voldoende.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen
afdeling Ketensturing

Op zeer korte termijn wordt in een tweede fase een grotere toestroom van vluchtelingen uit Oekraïne voorzien. Volgens schattingen van UNHCR zijn er inmiddels anderhalf miljoen mensen uit Oekraïne gevlucht. Deze vluchtelingen worden op dit moment met name opgevangen in de buurlanden. Het is de verwachting dat een deel van deze groep zal doorreizen naar andere delen van Europa waaronder Nederland.

Datum
8 maart 2022

Ons kenmerk
3897474

Het totaal aantal mensen dat Oekraïne zal ontvluchten is lastig in te schatten. Dit hangt voor een groot deel af van de duur en intensiteit van de oorlog. Schattingen lopen uiteen tussen de drie en zeven miljoen mensen. Welk deel daarvan naar Nederland zal komen, is nu niet te voorzien. Het kabinet houdt er rekening mee dat het de komende weken en maanden kan gaan om tienduizenden vluchtelingen. De gemeenten worden via de veiligheidsregio's gevraagd om voor de opvang van deze groep voorbereidingen te treffen.

Vanuit het Rijk wordt ook een derde fase voorbereid. Deze fase ontstaat wanneer nog meer mensen vanuit Oekraïne naar Nederland komen en als er sprake is van langduriger en duurzaam verblijf. Dit vraagt dan om een meer programmatische nationale aanpak. Ook die aanpak is thans in voorbereiding.

De mogelijke komst van grote groepen vluchtelingen uit Oekraïne komt bovenop al bestaande acute tekorten aan opvangplekken voor asielzoekers uit andere landen die door het COA worden opgevangen. Het realiseren van opvanglocaties voor deze groep door het COA is een belangrijke opdracht, die onverkort blijft staan.

3. Opdrachten aan het Veiligheidsberaad en de veiligheidsregio's voortkomend uit de crisis

Het kabinet legt twee onderscheiden opdrachten voor aan het Veiligheidsberaad en de veiligheidsregio's:

- a. Opdracht Oekraïne: coördineer de realisatie van opvang van vluchtelingen uit Oekraïne
- b. Opdracht asiel andere landen: zorg voor een coördinatiepunt voor COA-opvang van asielzoekers uit andere landen

Deze opdrachten ten aanzien van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne worden verstrekt onder voorbehoud van en in afwachting van de juridische titel die wordt voorbereid; waarbij Veiligheidsregio's thans reeds op basis van artikel 39 Wet Veiligheidsregio's vorm kunnen geven aan de gevraagde coordinatie.

a. Opdracht Oekraïne: coördineer de realisatie van opvang van vluchtelingen uit Oekraïne

Om ons als land voor te bereiden op grote aantallen vluchtelingen is het van belang om opvangplekken te realiseren in gemeenten per veiligheidsregio. Derhalve geeft het kabinet de opdracht aan de voorzitters van de veiligheidsregio's om, in afwachting van en onder voorbehoud van de juridische

¹ Stand van zaken per 6 maart 2022.

titel die wordt voorbereid, de voorzitters van de veiligheidsregio's de coördinerende rol te vervullen ten aanzien van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de crisisstructuur (conform artikel 39 Wvr).

Met komst van mogelijk tienduizenden vluchtelingen uit Oekraïne ontstaat een situatie met buitengewone omstandigheden die de lokale en regionale schaal te boven gaat. Op dit moment werkt het kabinet de verdere juridische en wettelijke stappen uit om opvang voor vluchtelingen uit Oekraïne te realiseren en zal daar het parlement in meenemen.

Concreet vraagt het kabinet daarbij aan de voorzitters van de veiligheidsregio's om de volgende opgaven ter hand te nemen:

1. Coördineer binnen de veiligheidsregio de realisatie van opvanglocaties om minimaal 1.000 vluchtelingen uit Oekraïne binnen twee weken op te vangen of zoveel sneller als mogelijk. Het gaat hierbij om het volledig realiseren van locaties, het inrichten van locaties en de daadwerkelijke zelfstandige exploitatie. Dit kan een mix zijn van publieke, private en/of publiek-private initiatieven.
De looptijd van de opvang zal nader moeten worden gezien en hangt af van de ontwikkeling van de instroom van het aantal vluchtelingen. Houd rekening met ten minste zes maanden, waarbij tussentijds aan de hand van dan beschikbare informatie bekeken zal worden of deze termijn nog passend is.
2. Coördineer vervolgens binnen de veiligheidsregio de realisatie van opvanglocaties om 1.000 additionele vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen. Het gaat hierbij om het realiseren van locaties, het inrichten van locaties en de daadwerkelijke zelfstandige exploitatie. Dit kan een mix zijn van publieke, private en/of publiek-private initiatieven.
De looptijd van de opvang zal nader moeten worden gezien en hangt af van de ontwikkeling van de instroom van het aantal vluchtelingen.
3. Geef binnen vijf dagen een beeld van de mogelijkheden die er per veiligheidsregio zijn om deze grootschalige opvang van vluchtelingen te organiseren.

b. Opdracht: zorg voor een coördinatiepunt voor COA-opvang asielzoekers uit andere landen:

Naast het creëren van opvanglocaties voor Oekraïense asielzoekers speelt de acute vraag naar opvanglocaties voor andere groepen asielzoekers, waaronder in het bijzonder die voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Deze locaties worden gerealiseerd, geëxploiteerd, bemenst en ondersteund door het COA of Nidos.

De coördinatie van de zoektocht naar geschikte locaties voor het COA is nu via de Landelijke Regietafel Migratie en Integratie (LRT) belegd bij de Provinciale Regietafels (PRT). De PRT's worden voorgezeten door de commissarissen van de Koning in hun rol als Rijksheer. De realisatie en exploitatie van meer grootschalige locaties voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne is van dien aard dat deze interfereert met de zoektocht naar COA-opvanglocaties. In de praktijk worden immers dezelfde locaties geschikt geacht voor de opvang van

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen
afdeling Ketensturing

Datum
8 maart 2022

Ons kenmerk
3897474

vluchtelingen uit Oekraïne als voor asielzoekers uit andere landen. Om gemeenten niet vanuit twee lijnen te bevragen en om verdringen te voorkomen ten aanzien van de realisatie van opvanglocaties, is het verstandig om de coördinatie van beide opgaven tijdelijk in één hand te leggen.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen
afdeling Ketensturing

Datum
8 maart 2022

Ons kenmerk
3897474

Concreet vraagt het kabinet daarbij aan de veiligheidsregio's het volgende:

1. Houd bij de zoektocht naar opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne ook rekening met de opgave voor de opvang van andere groepen asielzoekers door het COA en stimuleer gemeenten oog voor beide opgaven te houden.
2. Richt een coördinatiestructuur op passend bij de specifieke situatie in iedere veiligheidsregio (bijvoorbeeld Regionaal Beleidsteam of overleg met de provinciale regietafel), waarbij COA aansluit. In de bijlage vindt u per veiligheidsregio een contactpersoon van het COA die u hiervoor kunt benaderen.

Wanneer een locatie voor de opvang van andere groepen asielzoekers is gevonden, blijft het COA verantwoordelijk voor het contact met de gemeente over de realisatie en zorgt COA ook voor het inrichten, bemensen en exploiteren van de locatie.

Bij de coördinerende taak ten aanzien van de zoektocht naar COA-opvanglocaties voor andere groepen asielzoekers kunnen veiligheidsregio's ondersteund worden door de Commissaris van de Koning in de functie van Rijksheer. Daarnaast kan gebruik gemaakt worden van de bestaande structuren rond de PRT's.

4. Ondersteuning bij opvang vluchtelingen uit Oekraïne

De opvang van vluchtelingen uit Oekraïne vraagt veel van gemeenten en veiligheidsregio's. Om hierbij te ondersteunen zijn verschillende instrumenten beschikbaar.

Handreiking noodopvang vluchtelingen uit Oekraïne

Met het realiseren en exploiteren van locaties voor vluchtelingen uit Oekraïne wordt in eerste instantie bedoeld het beschikbaar stellen of krijgen van een locatie, deze inrichten voor de opvang van vluchtelingen en het bieden van opvang (bed, eten en medische zorg). Vervolgens gaat het om het zo snel mogelijk regelen van andere basisvoorzieningen, zoals onderwijs aan leerplichtige kinderen. Wanneer deze opvang lang nodig blijft, zullen ook, gefaseerd, andere zaken voor deze groep vluchtelingen moeten worden ingericht. Het Rijk en VNG werken aan een handreiking met richtlijnen die gemeenten kunnen helpen bij het inrichten en uitvoeren van de opvang.

Ook over de generieke informatievoorziening richting gemeenten, de samenwerking met landelijke ketenpartners en overige uit te werken zaken tussen Rijk en gemeenten, zal het Rijk afspraken maken met de medeoverheden.

Daarnaast zal het kabinet stappen zetten om breder voorzieningen te realiseren die nodig zijn naast opvang maar betrekking hebben op huisvesting, werk en inkomen en onderwijs.

Hulplijn

Om gemeenten en veiligheidsregio's te helpen bij de (operationele) vragen die op kunnen komen bij de invulling van deze is opdracht is een hulplijn ingericht, waarbij vanuit veiligheidsregio's geschakeld kan worden. Gemeenten kunnen met dit nummer contact opnemen voor vragen rondom bijvoorbeeld registratie, inschrijving in de BRP in de gemeente van verblijf, en ziektekosten

Financiering

De realisatie en exploitatie van (crisis)noodopvang brengt ook kosten met zich mee voor gemeenten en veiligheidsregio's, zowel voor opvang, als de organisatie daarvan. Het kabinet zal van Rijksweg de kosten die gemaakt zullen worden integraal vergoeden. Over de wijze van vergoeden zullen nadere afspraken worden gemaakt vergelijkbaar met de financieringsstructuur tussen Rijk en medeoverheden die bij coronamaatregelen gehanteerd is.

Inzet informatiebeeld/LOCC

Als gevolg van de situatie in Oekraïne bestaat behoefte aan een gezamenlijk informatieknooppunt waar alle relevante informatie samenkomt en geanalyseerd wordt. Hier wordt informatie verzameld, worden analyses uitgevoerd en scenario's/adviezen opgesteld die dienen als uitgangspunt voor verdere bestuurlijke en operationele besluitvorming. Het ministerie van Justitie en Veiligheid en de veiligheidsregio's hebben een Knooppunt Informatie Oekraïne ingericht samen met LOCC, NCC, het NIPV, de Landelijke Meldkamersamenwerking (LMS), de Nationale Politie en Defensie. Het Knooppunt registreert beschikbare opvang. Vluchtelingen melden zich op het gemeentehuis alwaar ze worden doorverwezen naar een locatie die hen kan ontvangen. Aanvullend wordt een centraal ondersteunend nummer en emailadres ingericht voor acute opvang. Gelet op de actuele situatie wordt gestart met de beeldvorming rond het onderwerp vluchtelingen uit Oekraïne.

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Regie Migratieketen
afdeling Ketensturing

Datum

8 maart 2022

Ons kenmerk

3897474

Bijlage 1 – Contactpersonen COA per veiligheidsregio

Veiligheidsregio	Provincie	Regiomanager COA
Groningen	Groningen	Regio Noord
Friesland	Friesland	
Drenthe	Drenthe	
IJsselland	Overijssel	Regio Midden Noord
Twente		
Noord-Holland-Noord	Noord-Holland	
Zaanstreek-Waterland		
Kennermerland		
Amsterdam-Amstelland		
Gooi- en Vechtstreek		
Flevoland		
Noord- en Oost-Gelderland	Gelderland	Regio Midden Zuid
Gelderland Midden		
Gelderland-Zuid		
Utrecht	Utrecht	
Haaglanden	Zuid-Holland	
Hollands Midden		
Rotterdam-Rijnmond		
Zuid-Holland-Zuid		
Zeeland	Zeeland	Regio Zuid
Midden en West Brabant	Noord-Brabant	
Brabant-Noord		
Brabant-Zuidoost		
Limburg-Noord	Limburg	
Zuid-Limburg		

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen
afdeling Ketensturing

Datum
8 maart 2022

Ons kenmerk
3897474